View the original article

ПОЛІТИКА

«Весь Крим – мов на долоні»: як дрон-розвідник НАТО уже вчетверте за рік втрачає зв'язок над Чорним морем

Сергій Коваль

13 листопада 2026, 08:18

Розвідувальний безпілотник RQ-4D Phoenix зі складу ОВПС НАТО. Скриншот сторінки сайту компанії Northrop Grumman

Безпілотник-розвідник НАТО втратив зв'язок із пунктом управління під час польоту над акваторією Чорного моря. Це вже четвертий за рік подібний випадок.

- **Це випадковість чи результат роботи російської РЕБ із окупованого Росією українського Криму?**
- **І які завдання виконує цей дрон?**

З'ясовував проєкт Радіо Свобода Крим.Реалії.

Безпілотник-розвідник НАТО RQ-4D Phoenix подав сигнал про втрату зв'язку над акваторією Чорного моря. Це вже четвертий за рік подібний випадок. Про це пише ТАСС із посиланням на джерело в авіадиспетчерських службах.

Дрон вилетів із військової бази Сігонелла на Сицилії (Італія). За інформацією джерела, він продовжив курсувати у південній частині акваторії на висоті близько 16 кілометрів.

Після передачі сигналу про втрату зв'язку безпілотник не розвернувся і не пішов на посадку. Він, як і раніше, баражував над південною частиною Чорного моря, рухаючись із заходу на схід і назад. Висота польоту – майже 16 кілометрів. Що саме стало причиною збою, співрозмовник агентства не уточнив.

Це вже не перший такий випадок за рік. Точно такі самі проблеми з RQ-4D Phoenix фіксували 24 і 16 вересня, а також 21 липня. Тоді апарат теж довго не міг відновити зв'язок. Зрештою він усе-таки сів на базі в Сігонеллі, але перед цим довго намотував кола над Середземним морем.

Вів розвідку Кримського півострова

За даними проукраїнського моніторингового каналу «Крымский ветер», повітряний розвідник Північноатлантичного альянсу вів спостереження за Кримським півостровом та акваторією Чорного моря.

«Стратегічний розвідувальний БпЛА Northrop Grumman RQ-4D Phoenix ОВПС НАТО з позивним MAGMA10 баражує на відстані 150-220 км від Кримського півострова», – йшлося у повідомленні.

View the media content

Про призначення та характеристики новітнього дрона Крим.Реалії на умовах анонімності розповів військовий експерт із Криму, колишній український офіцер, підполковник запасу.

«Цей БпЛА розроблений і вироблений американською компанією Northrop Grumman і належить Збройним силам Італії, обслуговується на їхній авіабазі Сігонелла, але входить до складу Об'єднаних ВПС НАТО. RQ-4D Phoenix розроблені для програми НАТО зі спостереження за наземною обстановкою з повітря, NATO Alliance Ground Surveillance (AGS). Такий безпілотник служить, зокрема, для збору

зображень із великих за площею територій і передачі даних у режимі реального часу», – розповів військовий експерт.

«Окрім можливості літати вище, далі та на більшу відстань, ніж інші безпілотні платформи, Phoenix оснащений сучасними датчиками та обладнанням, що надає командирам повну картину оперативної обстановки на землі», – йдеться на сайті виробника.

Розвідувальний безпілотник RQ-4D Phoenix. Скриншот сторінки сайту розвідувально-спостережних сил НАТО (NISRF)

RQ-4D Phoenix – модифікація, розроблена на основі RQ-4 Global Hawk Block 40 для програми НАТО із закупівлі засобів спостереження за наземною обстановкою з повітря AGS. Система спільного управління – одна з ключових відмінностей «європейського» дрона RQ-4D Phoenix від базового американського. В іншому новий БпЛА є практично повною копією свого попередника, на 94% повторюючи деталі та компонування RQ-4.

Роботи за програмою AGS оплатили 15 країн-членів НАТО: Болгарія, Чехія, Данія, Естонія, Німеччина, Італія, Латвія, Литва, Люксембург, Норвегія, Польща, Румунія, Словаччина, Словенія та США. Водночас безпілотники використовують в інтересах усіх тридцяти країн НАТО, передаючи розвіддані всім учасникам альянсу. Останній із замовлених у межах програми п’яти безпілотників прибув на місце

їхньої постійної дислокації на військово-морській авіабазі Сігонелла в Італії 12 листопада 2020 року.

Розвідувальний безпілотник RQ-4D Phoenix. Скриншот сторінки сайту розвідувально-спостережних сил НАТО (NISRF)

«Це дуже великий безпілотник. Його довжина близько 14 метрів, розмах крил від 35 до 39 метрів залежно від модифікації, а висота – 4,6 метра. Дрон може перебувати у повітрі до 36 годин, долаючи при цьому 22-25 тисяч кілометрів на висоті до 18 кілометрів», – розповів підполковник запасу ЗСУ.

Дрон оснащений радіолокаційною станцією з активною фазованою антенною решіткою (АФАР) AN/ZPY-2. Радар із синтезованою апертурою (SAR) дозволяє створювати детальні («фотоподібні») радарні зображення великих ділянок місцевості за будь-якої погоди та часу доби, незалежно від хмарності чи димової завіси. РЛС вміє сканувати простір і виявляти/відстежувати рухомі наземні об'єкти (транспорт, колони, техніку) на величезних площах і глибині сотень кілометрів від лінії кордону.

Розвідувальний комплекс включає радар SAR/MTI, а також оптичний та інфрачервоний сенсори. Усі три підсистеми можуть працювати одночасно, а їхні дані обробляються єдиним процесором.

У 2022 році фахівці Northrop Grumman встановили на дрон датчик і програмне забезпечення для роботи над морем. Нові технології дозволили БпЛА виявляти й відстежувати судна на поверхні води.

«Більшість тактико-технічних характеристик американського дрона засекречені, зокрема про дальність радіолокаційної та оптичної розвідки. РЛС AN/ZPY-2 працює в сантиметровому діапазоні X-band – 8-12 гігагерц. Оціночна максимальна дальність дії становить близько 400 кілометрів під час роботи з великих висот. Тобто весь Крим і всі об'єкти на півострові – як на долоні», – пояснив військовий експерт із Криму.

Російський «слід»?

Підполковник запасу ЗСУ вважає невипадковими настільки регулярні збої зв'язку під час роботи розвідувального БпЛА над Чорним морем.

«Апарат у кожному з випадків подав сигнал 7600, що означає повну або часткову відмову систем зв'язку. Якщо одна-дві помилки могли б вважатися випадковими, оскільки будь-яка техніка іноді виходить із ладу, то чотири збої за чотири місяці – це вже закономірність. І цілком імовірно, що вона викликана роботою протидійної системи радіоелектронної боротьби», – припустив колишній військовий.

За словами експерта, RQ-4D Phoenix має широкосмуговий супутниковий канал зв'язку та канал зв'язку в межах зони прямої видимості, наприклад, від аеродрому чи пункту управління. Цифрові дані можуть передаватися на землю в режимі реального часу в межах прямої видимості або через супутниковий канал зі швидкістю до 50 Мбіт/с.

Комплекс радіоелектронної боротьби «Мурманск-БН» у 475 Центрі РЕБ ЧФ РФ на мисі Фіолент у Севастополі. Архівне фото

«У Севастополі є військова частина радіоелектронної боротьби – на мисі Фіолент дислокується 475-й Центр РЕБ Чорноморського флоту. У них є потужні станції, здатні поставити перешкоди зв'язку в широкому діапазоні частот. Найімовірніше, саме так і було, коли дрон-розвідник «втратив» супутниковий канал», – упевнений офіцер запасу.

За його словами, таке завдання може виконувати комплекс радіоелектронної боротьби «Мурманск-БН», серед завдань якого – придушення супутникових каналів зв'язку, порушення роботи авіаційної та морської навігації, а також створення перешкод засобам розвідки та управління військами противника в короткохвильовому діапазоні.

«Крім того, у Краснодарському краї РФ стаціонарний комплекс радіоелектронної боротьби 14Ц227 «Тобол» розміщений поблизу міста Армавір, у в/ч 20608. Якщо «Мурманск-БН» більше призначений для придушення радіосигналів у діапазоні коротких хвиль, то «Тобол» задуманий саме для придушення та постановки перешкод каналам супутникового зв'язку. Також не виключено, що порушувати зв'язок дрона-розвідника могли одночасно із Севастополя та Армавіра», – констатував військовий експерт.

Сергій Коваль *– псевдонім фрилансера Радіо Свобода, який пише під цим іменем із міркувань безпеки*

ЗАВАНТАЖИТИ

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Прем'єр Польщі відкинув російські вимоги про нову архітектуру безпеки в Європі

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«А завтра Росія захоче виведення ЗСУ з Чернігівщини чи Полтавщини». Реакції на вимоги РФ на переговорах

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Єврокомісія готує 22-й пакет санкцій проти Росії й фінансування для України у 2027 році – фон дер Ляєн

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.